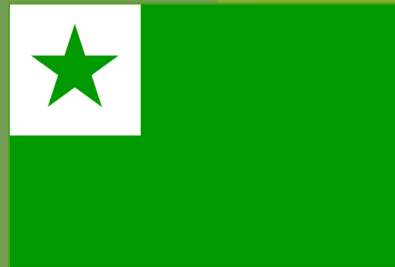

BIODIVERSECO: ĈU LA MALBELA ANASIDO?

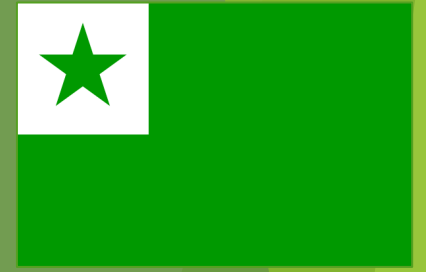
- ▶ Bert de Wit
- ▶ Germana Esperanto Kongreso
- ▶ 4a de junio 2022

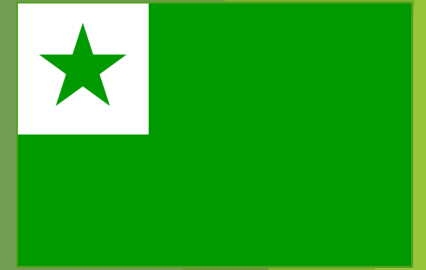
H.C. Andersen 1843

- ▶ «aprezata kiel rakonto pri persona transformo al plej bona»
- ▶ Diverseco biologia: ĉu prezata?
- ▶ kaj kiuj rilatoj estas kun la
- ▶ «Celoj pri Daŭripovo»?

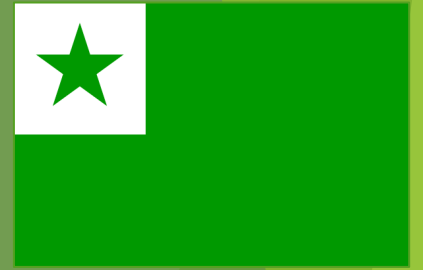
Kio estas Biodiverseco?

1. Ekosistema diverseco

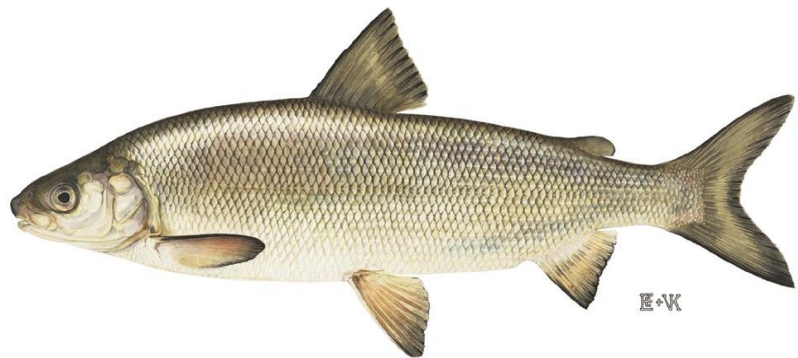
Dezerto, tropika arbaro, erikejo
(seka, aŭ malseka), lago, k.s.

2. Diverseco de specioj de plantoj, bestoj, fungoj, mikroboj, k.t.p.

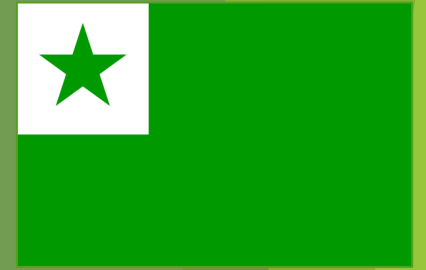
- 8 milionoj da specioj
- 1 miliono en danĝero de

formorto

Koregono-specioj Dido -*Raphus cucullatus*

3. Genotipa diverseco

Genotipoj de “gravaj” plantoj kaj bestoj (kun komerca utilo)

Rizo, terpomo, grenoj,

Banano, k.s.

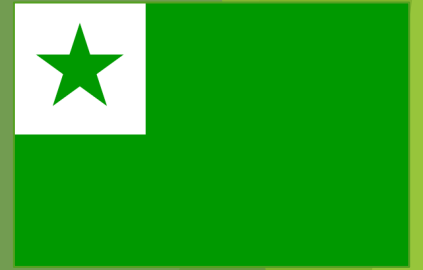
Semobankoj, botanikaj ĝardenoj, farmbienoĵ kun malnovaj rasoj, zoologiaj ĝardenoj..

Internacia Traktato pri Konservado de Biodiverseco 1992

IPBES - Bonn, Germanio
COP Kunming 2021

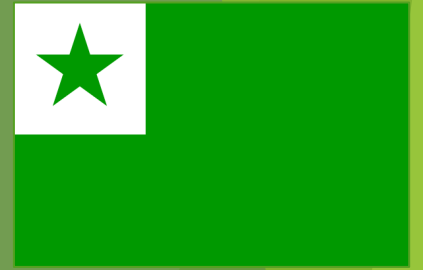
RILATO INTER KONSERVADO DE BIODIVERSECO KAJ LA 17 CELOJ

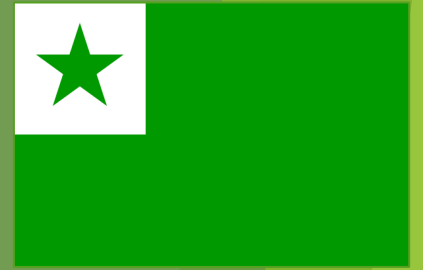
- ▶ Rilato kun Celo 14:
- ▶ “Konservi kaj “daŭripove utiligi” la oceanojn, marojn kaj marajn resursojn”
- ▶ kaj Celo 15:
- ▶ “Protekti, restarigi kaj disvastigi “daŭripovan uzadon” de teraj ekosistemoj,*haltigi perdon de biodiverseco*”

DAŬRIGINDA DISVOLVO KAJ BIODIVERSECO

“Kontentigi la bezonojn de nunaj generacioj, ne endanĝerigante la eblecojn por estontaj generacioj kontentigi siajn bezonojn”

(Brundtland, 1987)

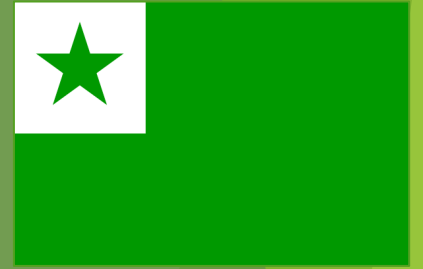

KIUJ BEZONOJ?

- *etikaj aspektoj: bezonoj de kiuj homoj?
jam nun kelkfoje tro granda “piedsigno”..*
- *necerteco: kiuj estos la bezonoj de
estontaj generacioj?*

KONSIDERO TUTECA DE SOCIAJ, EKONOMIAJ KAJ PRINATURAJ ASPEKTOJ

- ▶ PPP-koncepto (Planedo, Profito,
Personoj)

ĈU EBLOS KALKULI LA VALORON DE SPECIOJ?

- ▶ Ideoj pri “VERDA BNP”: atribui monon al la funkcioj de naturo, aŭ de specioj
- ▶ Reĝlando Butano: anstataŭ BNProdukto: Bruta Nacia Bonstato
- ▶ Duboj pri realigebleco...
- ▶ Do, kiel oni “kunkonsideras” biodiversecon?

NUNA STATO DE EŬROPA SPECIODIVERSECO

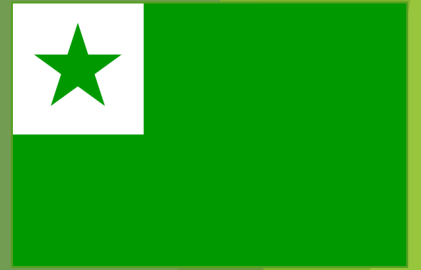
Europees Milieu Agentschap

- ▶ EEA 2021:
- ▶ 25% de la mamulaj specioj minacataj
- ▶ 19% de la reptiliaj specioj minacataj
- ▶ 39% de birdaj specioj minacataj aŭ en malbona stato
- ▶ Nur 15% de la habitatoj en bona stato
- ▶ Plej damaĝa influo: la agrikultura politiko

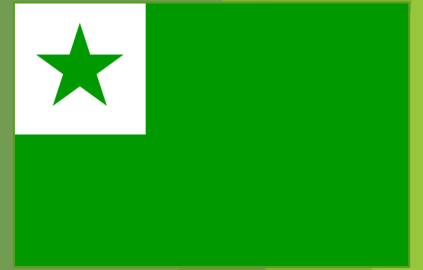
Europäische Umweltagentur

BEZONOJ DE HOMOJ KAJ FUNKCIOJ DE BIODIVERSECO 1

- Ekonomia valoro: nutraĵo, polenado, ligno, k.s.
- Bridado de plagoj (bestoj, plantoj, virusoj, bakterioj, k.s.) (invadantoj)
- Puriga funkcio (malkomponantoj-bakterioj, fungoj), bioabsorbado

BEZONOJ DE HOMOJ KAJ FUNKCIOJ DE BIODIVERSECO 2

- Reguliga funkcio:
fiksado de karbondioksido, nitrogeno;
malkomponado de nitrogenoksidoj
- Estetika, religia, kultura funkcioj
psika bonfarto (KOVIM); mito pri
la praarbaro; Butano: respekto al naturo

EKOSISTEMSERVOJ EEA (2021)

What are ecosystem services?

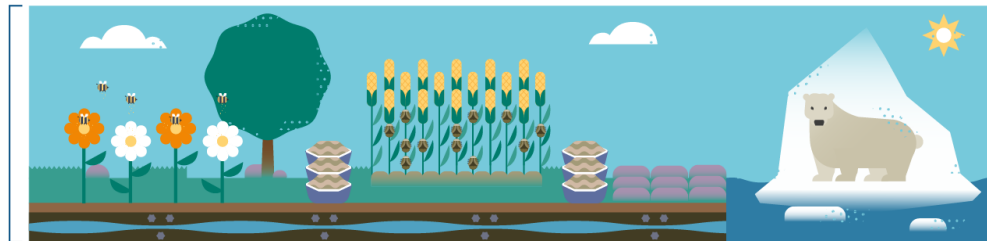
Nature provides us with many valuable services. Some of these services are relatively easy to quantify, such as crops, fisheries and timber; other services, less so. How does one accurately account for the value of pollination for agriculture or flood protection by wetlands?

Provisioning services

- ◆ Crops, soil fertility
- ◆ Livestock
- ◆ Timber
- ◆ Fiber
- ◆ Wild foods (e.g. mushrooms, berries, etc.)
- ◆ Fisheries
- ◆ Genetic resources, medicines
- ◆ Fresh water
- ◆ Clean air

Regulating services

- ◆ Pollination
- ◆ Temperature regulation
- ◆ Carbon sequestration and storage
- ◆ Pest regulation
- ◆ Erosion regulation
- ◆ Flood regulation
- ◆ Water purification
- ◆ Air purification

Cultural services

- ◆ Recreation (e.g. swimming, hiking, skiing etc.)
- ◆ Aesthetic (e.g. sceneries)
- ◆ Cultural identity

EŬROPA STRATEGIO (EK) POR KONSERVI BIODIVERSECON 1

- ▶ Protektado de habitatoj kaj de specioj;
Birdo- kaj Habitato-Direktivo; 2000 specioj
- ▶ Natura 2000: kunligado de naturterenoj
(kontraŭ la diseriĝo de populacioj)
- ▶ Restaŭrado de malbonstataj ekosistemoj
(restaŭro de originaj riverbedoj, bufrozonoj
en akvomastumado; “spaco por la rivero”)

EŬROPA STRATEGIO POR KONSERVI BIODIVERSECON 2

- ▶ Planti 3 miliardojn da arboj ĝis 2030
- ▶ Urbanoj faru “verdajn planojn” por sia urbo
- ▶ Sed: pri la agrikultura politiko....??

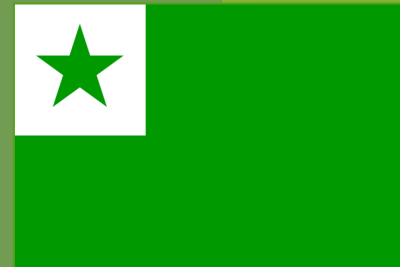
ĈU ONI POVAS
ŜANĜI SOCIAJN
INSTITUCIOJN,
REGULOJN,
KUTIMOJN?

Malfacilas,
sed katastrofoj povos havi efikon...

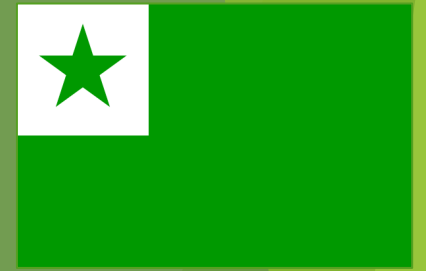
Kernpunkto: Ne plu homo
unuflanke, naturo aliflanke, sed:
homo kiel parto de la naturo

Marion Koopmans (virusologo) pri la origino kaj sekvo de KOVIM-pandemio:

- ▶ “ Ni devas forlasi egocentrismon favore al ekocentrismo ”

Konservado de biologia
diverseco estas esenca
ankaŭ por la sano de
homoj

...EL NEGLEKTITA,
MALBELA ANASIDO
KRESKOS BELA CIGNO!

Biodiverseco estas tro grava por lasi ĝin nur al biologoj!